

N:o 69.

Ank. till Riksd. kansli den 26 april 1901, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af den kronan tillkommande jordegareandel i grufva.

(I. A.)

Under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för den 16 april 1901 har Kongl. Maj:t i en till Riksdagen samma dag aflåten proposition (n:o 81) föreslagit Riksdagen att för tiden intill den 15 maj 1902 medgifva, att Kongl. Maj:t skulle ega åt svenske män, i den ordning Kongl. Maj:t bestämde, mot årlig afgift och under de vilkor i öfrigt, Kongl. Maj:t faststälde, under en tid för hvarje gång af högst tjugu år upplåta begagnandet af den kronan tillkommande jordegareandel i grufva, med rätt derjemte för den, som erhållit upplåtelsen, att vid upplåtelsetidens utgång ega företräde till jordegareandelens öfvertagande äfven för en förnyad upplåtelseid, derest sådan ifrågakomme.

Till förberörda statsrådsprotokoll har departementschefen erinrat, hurusom Kongl. Maj:t i proposition den 19 januari 1900 föreslagit Riksdagen att för tiden intill 1901 års lagtima Riksdag medgifva, att Kongl. Maj:t skulle ega åt svenske män, i den ordning Kongl. Maj:t bestämde, mot årlig afgift och under de vilkor i öfrigt, Kongl. Maj:t faststälde, under en tid för hvarje gång af högst tjugu år upplåta begagnandet af den kronan tillkommande jordegareandel i grufva, med rätt derjemte för den, som erhållit upplåtelsen, att vid upplåtelsetidens utgång ega företräde till jordegareandelens öfvertagande äfven för en förnyad upplåtelseid, derest sådan ifrågakomme.

I skrifvelse den 14 maj 1900 hade Riksdagen anmält, att Riksdagen bifallit hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, endast med den ändring att Riksdagen bestämt det äskade medgifvandet till tiden intill den 15 maj 1901.

Hos innevarande års Riksdag borde af Kongl. Maj:t äskas ett liknande medgifvande beträffande tiden intill den 15 maj 1902.

Innan departementschefen emellertid ginge att föreslå Kongl. Maj:t att härom till Riksdagen aflåta proposition ville han erinra, hurusom Riksdagen uti sin berörda skrifvelse den 14 maj 1900, med anledning af de utaf Kongl. Maj:t, i sammanhang med utfärdande den 20 oktober 1899 af lag om ändrad lydelse af vissa §§ i grufvestadgan den 16 maj 1884, uti kungörelse samma dag meddelade närmare föreskrifter angående begagnande af kronans jordegareandel i grufva anført följande: I fråga om bestämmelserna i denna kungörelse ville Riksdagen erinra, att, då det syntes vara af vikt, att vid utbudande till arrende af kronans jordegareandel i god tid så fullständiga upplysningar angående fyndigheten som möjligt blefve meddelade till underlättande af spekulation och derigenom till framkallande af nöjaktiga arrendebud, det i § 5 af nämnda kungörelse omförmälda tillkännagifvandet om arrendeauktion syntes, på sätt i en inom Riksdagen väckt motion föreslagits, böra innefatta upplysning om de i mutsedeln angifna förhållanden, hvilken upplysning enligt ifrågasvarande kungörelse först skulle komma att meddelas i den senare uti § 8 föreskrifna auktionskungörelsen. Vidare hade Riksdagen ansett sig böra sluta sig till den i nyss omförmälda motion uttalade mening om att anmälan om användande af jordegareandel, hvilken anmälan enligt grufvestadgan skulle göras sist vid utmålsläggningen, borde kunna, i händelse kronans ombud, hvilket denna anmälan i afseende å kronans utarrenderade andel i grufva enligt kungörelsens 11 § åläge, försumma densamma, göras af arrendatorn af jordegareandelen med företeende af arrendekontraktet.

Hvad anginge utarrenderingen af kronans jordegareandel i fyndigheter, å hvilka inmutning före den 20 oktober 1899 erhållits under det i kongl. kungörelsen rörande inmutning å kronojord den 19 augusti 1889 stadgade förbehåll, skulle enligt 14 § af åberopade kungörelse auktion för sådan utarrendering ega rum under senare hälften af augusti månad 1900. Den tid, som sålunda lemnades arrendespekulanter för fyndigheternas undersökande och beräkning af jordegareandelens värde, syntes Riksdagen, i enlighet med hvad i berörda motion jemväl anmärkts, vara allt för knappt tillmätt; och förestälde sig Riksdagen, att den lämpligen borde utsättas

till slutet af november månad 1900 eller enahanda tidpunkt, som blifvit för sådana auktioner i vissa andra fall bestämd.

I öfverensstämmelse härmed hade Riksdagen uttalat den mening, att det tillkännagifvande, som, på sätt i § 5 af kungörelsen den 20 oktober 1899 om begagnande af kronans jordegareandel i grufva stadgades, skulle, sedan afskrift af mutsedel ingifvits till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, ofördröjligen af Kongl. Maj:ts befallningshafvande införas i allmänna tidningarna och länskungörelserna, borde innefatta upplysning om de i mutsedeln angifna förhållanden, samt att vid den tid, då enligt grufvestadgan kronan senast skulle anmäla sig till begagnande af sin jordegareandel, förutom kronoombud jemväl arrendator af jordegareandelen borde ega att med företeende af arrendeaftalet göra sådan anmälan; hvarjemte Riksdagen anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes tillse, huruvida den i § 14 af förenämnda kungörelse omförmälda auktion för utarrendering af kronoandel i fyndighet, å hvilken inmutning före den 20 oktober 1899 erhållits under det i kongl. kungörelsen den 19 augusti 1889 stadgade förbehåll, kunde uppskjutas till senare hälften af november månad 1900.

Sedan kommerskollegium, till följd af remiss, inkommit med utlåtande i anledning af hvad Riksdagen i dess förevarande skrifvelse anfört, hade Kongl. Maj:t den 8 juni 1900 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 5, 11 och 14 uti kungörelsen om begagnande af kronans jordegareandel i grufva den 20 oktober 1899; och hade dervid nämnda §§ blifvit ändrade i enlighet med de af Riksdagen gjorda uttalanden.

Föredragande departementschefen hemställde härefter, att Kongl. Maj:t måtte till Riksdagen aflåta ifrågavarande proposition.

Statsutskottet, till hvars förberedande behandling förevarande ärende blifvit hänvisadt, har icke haft något att erinra emot Kongl. Maj:ts berörda framställning; hvadan utskottet hemställer,

att Riksdagen må för tiden intill den 15 maj 1902 medgifva, att Kongl. Maj:t må ega åt svenske män, i den ordning Kongl. Maj:t bestämmer, mot årlig afgift och under de vilkor i öfrigt, Kongl. Maj:t fastställer, under en tid för hvarje gång af högst tjugu år upplåta begagnandet af den kronan tillkommande jordegareandel i grufva, med rätt derjemte för den, som erhållit upplåtelsen, att vid upplåtelse tidens utgång ega

företrädare till jordegareandelens öfvertagande äfven för en förnyad upplätelsetid, derest sådan ifrågakommer.

Stockholm den 26 april 1901.

På statsutskottets vägnar:

P. PEHRSON.